

Die Kreuzungsbrieve aus dem Phoen
 1088 - 1100 1. Ed. H. Hagemeyer
 Insbruck 1901, S. 138-141.

IV.

Epistula I Stephani comitis Carnotensis ad Adelam uxorem suam.

(Scripta e castris prope Nicenam a. 1097, ca. 24. diem mensis Iunii).
 A. — Cod. inser. bibl. Vatic. Reg. Christ. 1283, cop. membr. saec. XII, f. 73. — B. — Editio dom. Bernier (Hist. de Blois, Paris 1882, preces p. xxiv) e codice Carnotensi nunc deperdito desumpta. — M. — Editio dom. Mabillon (Musaeum Latineum t. II, 237—239) e codice bibl. Vatic. Reg. Christ. (1283?) desumpta. — R. — Editio Parisiensis acad. 1866 (Beruelli des hist. de crois. Hist. occ. III, 885—887).

1 Stephanus¹ comes Adelae² comissar, dilectissime amicae³ uxori suae. quicquid mens sua melius aut benignius excogitare⁴ potest.
 2 Notum sit dilectioni tuae, Romaniam⁵ me cum omni honore⁶ omnique corpora sospitate⁷ iter beatum tenere. vitae meae ac peregrinationis seriem a Constantiopolitana litteratorum⁸ tibi mandare curavi; sed ne legato tibi aliquod⁹ infortunium contigerit, tibi has rescribo¹⁰ litteras¹¹; ad urbem Constantiopolim¹² cum ingenti gaudio, Dei gratia, perveni¹³; imperator¹⁴ vero digne et honeste¹⁵ et quasi filium¹⁶ suum me diligentissime¹⁷ suscepit et amplissimis ac pretiosissimis donis ditavit¹⁸; et in toto Dei exercitu et nostro¹⁹ non est dux neque comes neque aliqua potens persona, cui magis credat vel fauceat quam mihi²⁰; vere, mi²¹ dilecta, eius imperialis dignitas persaepe monuit et monet, ut unum ex filiis nostris ei commendemus²²; ipse vero tantum lanquam praeclearum hominem se et attributum²³ promisit, quod nostro iurium inuidebit²⁴; in veritate tibi dico, hodie talis unicus homo non est sub caelo. ipse enim omnes principes nostros largissime dicit, milites cunctos donis relevat, pauperes omnes dapibus recreat²⁵; prope Nicenam civitatem²⁶ est castrum, nomine Clutof²⁷, in qua quod maris currit brachium²⁸, per quod nautes propriae pit²⁹ imperatoris die nocturne usque Constantiopolim currunt, quae inde pauperum

*. Itac. B. — " cogitare" M. R. — " nescire" M. R. — " Romam" M. R. — " Romam" A. — " carissimae" om. Romaniam B. — " hospitate" B. — " litteratur" A. — " nihil A. — " aliquot" B. — " scribo" B. — " honestissime" M. R. — " diligenter" B. — " diligenter" M. R. — " et nostro" om. M. R. — " mihi" M. R. — " et" add. M. R. — " et" tribulationem A. B. — " om. pit" M. R.

cibos ad³⁰ castrum ferunt, qui eis innumeris³¹ cottidie distribuuntur³². nostris quoque temporibus, ut nobis videtur, non fuit princeps uniuersa morum honestate³³ adeo³⁴ praeclearus, pater, mi dilecta, tuus³⁵ multa et magna dedit³⁶; sed ad hunc³⁷ paene nihil fuit³⁸; haec parua de eo tibi scribere dilexi, ut paululum quis esset cognosceres. post dies vero X³⁹, per quos me secum nerabillissime habuit, ab eo quasi a patre discessi. ipse vero mihi naves praecipit praeparari, per quas tranquillum maris brachium, quod eandem circumdat urbem, citissime transiui⁴⁰; quidam illud Constantiopolitanum maris brachium saenum ac periculosum dicebant, quod falsum est⁴¹; nam in eo plus quam in Marna uel Sequana⁴² minime dubitandum est, inde ad aliud, quod Sancti Georgii Brachium⁴³ dicitur, venimus⁴⁴; illud quidem, quia nauium copiam reperire⁴⁵ minime potuimus, adscensu superuimus⁴⁶; ad Nicomediam⁴⁷ urbem desolatam a Turcis, in qua beatus martyr Pantaleon⁴⁸ pro Christo passus est, ubi praedictum maris brachium caput et finem habet. iter nostrum direximus, deinde ad maximam urbem Nicenam⁴⁹; Deum benedictentes, cucurimus. Nicenam autem, mi dilecta, plus quam CCG altae turres cum muris mirificis claudunt⁵⁰; Turcos in ea audaces pugnatores⁵¹ inuenimus; ubi infantum Dei exercitum iam⁵² per IV septimanas cum Nicenis moriferum conflictum habere repperimus⁵³; Solimanus⁵⁴ Turcorum princeps, paulo antequam⁵⁵ nos ad exercitum uenissemus⁵⁶, cum magno exercitu⁵⁷ in nostros, paratus ad bellum, subito inuicet, astutus se quodam impetu posse intrinsepe in urbem⁵⁸, ut subueniret suis⁵⁹; quae prava intentio alter quam putant Dei misericordia euenit, nostri autem uelocissime parati, Turcos animis ferocibus repperunt; qui statim uertentes terga se in fugam omnes dedierunt⁶⁰; nostri eos acerrime insequentes, multos de eis interfecerunt⁶¹ et per magnam spatium terrae uulnerando, occidendo⁶² eos fugarunt; et nisi essent ardui montes nostris innoti⁶³, eadem die⁶⁴ in magnam et in inmedicabilem⁶⁵ danum⁶⁶ corruissent, de nostris omnibus nemo hunc perit⁶⁷, sed postea⁶⁸ noster communis magnus exercitus multos acerrimoque congressus exersens⁶⁹ cum balistis et archibus multos ex Turcis et⁷⁰ de maioribus interfecit⁷¹; de nostris quidam occisi sunt, sed uere non multi⁷²; nominatus miles nullus, nisi Flandrensis Baldwinus, comes de Ganz⁷³, uidentes igitur Deo digni principes nostri Nicenam adeo, ut praediximus⁷⁴; turrigeram⁷⁵, armis⁷⁶ tantum non posse superari, ligneas altissimas turres⁷⁷; cum propugnaculis et diuersis instrumentis grandi labore construxere, quod Turci adspicientes timore subacti, urbem imperatori per multos reddidere⁷⁸; ea con-

*. usque ad M. R. — " a Deo" B. — " tradidit" M. R. — " sed adhuc" B. — " et" M. R. — " signum" A. — " uenimus" om. M. R. — " repperit" A. — " Nichomitanum" A. — " ciuitate" A. — " propugnatores" M. R. — " om. bon" M. R. — " propugnatores" B. M. R. — " ante S 2 litteras crasae uidentur A. — " uentibus" M. R. — " interfecit" A. — " et innumerabile" B. — " dampnum" A. — " tantum" M. R. — " exercitus" A. — " crasum uideatur A. — " exercitum" M. R. — " etiam" M. R. — " interfecerunt" corr. Interfecti A. — " dirimus" M. R. — " tradidimus" M. R.

- 10 **dicione, ut nudos de civitate eis liceret per conductum exire et tunc in imperatoris vinculis haberentur?** quod audiens Niceam intrare minime audeas, ne eum infinita populorum turba, quem tanquam patrem piam venerabatur, exultando comprimeret? omnes principes nostri praeter me et comitem S. Aegidii circumerunt, ut cum eo de tanta victoria congratularentur, quos omnes nimio, ut debuit, adfectu recepit, et quia ne casu super-veniret civitati et exercitui nostro inimicissima Turcorum turba, me remansisse ad urbem audivit, gaudis est valde: altius vero atque laetus, quod tunc remansi, ipse recepit quasi autem montem ei dedissem: in eadem qua manebat insula magnus imperator de spoliis Nicæne in his sic ordinavit prelopora, ut scilicet aurum, gemmas, argentum, pallas, equos et huiusmodi milites haberent; omnia vero nichilali pedibus distribuantur; principes cunctos de propriis thesauris suis se dituros disposuit sicut praediximus. Deo triumphante, reddita est maxima Nicæa XIII Kal. Iulii legitur in primitiva ecclesia sancto patres Nicæam sanctam Synodum celebrasse et, ibi Ariana haeresi destituta, sanctae Trinitatis fidem Spiritu sancto docente, confirmasse, et quæ, peccatis postea exigentibus, facta fuerat magistra erroris, nunc, Deo propitiante, per peccatores servos suos facta est disciplina veritatis: dico tibi, mi dilecte, quia de nisi Antiochia obsiderit nobis, vale.
- 13
- 14

V.

Epistula I Alexii I Komneni ad Oderisium I de Marsis abbatem Casinensem.

(Missa mense Augusto a 1097 ab urbe Constantinopoli.)

XII, A = Cod. mscr. bibl. Casinensis n° 902. Registri Petri Diaconi, membr. saec. XI, f. 67 r. 147. — (= Editio dom. (actiua Hist. abbat. Casin. II, 924). — M = Editio dom. Minoriori (Andry. Ital. med. aev. V, 359). — T = Editio dom. Tostri (Storia della Badia di monte Casino II, 94). — Tr = Editio dom. Trinchera (Syllabus Erue. membranarum, n° 62 p. 79). — R = Editio comitis Rinald (Alexii I Komn. ad Robertum I Flandr. epistula spuria p. 43).

Et ab omnibus, qui de ipsis partibus veniunt, nobilibus ac virilissimis comitibus atque ducibus, immo et ab ipsis hominibus quædam crassa videtur A. — prope M R: ppe A: prope quoniam M R. — comitis A. — opprimere M R. — om. sua M R. — A. — introponere B. — apud M R. — om. antial. M R. — latus M R. — pro vi decessum leguntur in M R. — prius facti, — v. ad A. B. — etiam Doo R. — dicente M R. — dictatum M R. — disponit, sicut praediximus. crassa sunt A. — throni A. — videte M R.

randis praesulibus, certificatum est imperium meum, servae Dei propinque prudentissime ac sapientissime abbas de Monte Casino, de vestris maximis virtutibus et qualiter semper indesinenter noster labor talis est, sed disciplinae atque acceptabilitatis sunt; et non solum circa omnes tales sunt, acceptabiles Deo et homines illuminantes, et quantum minime te specialiter adspexit imperium meum et circa satiatum est de vestris sanctis orationibus, sed ita dispositum, collide, et loqueretur nobiscum indefinite: et nulli, quantum ad memoriam eius veniam, cum vestras sanctas atque venerabiles orationes funditis ad Deum, et per vestras honorabiles litteras saepius scribite nobis, declarantes de vestris actibus et de his, qui sub nobis sunt, atque de ipsis partibus, de his autem, quæ de peregrinis illis usque ad praesens, novit imperium, quod audistis a plurimis, autem apertus et ab istis nuntiis nostris.

Missa est mense Augusto, indictione V, a sanctissima urbe Constantinopoli.

VI.

Epistula Simeonis patriarchae Hierosolymitani et Hademari de Podio S. Mariae episcopi ad fideles partium Septentrionis.

(Scripta e civitatibus crucesignatorum prope Antiochiam a. 1097. ca. 18. diem mensis Octobris).

Cod. mscr. bibl. Remensis K 785/795, membr. saec. XII, f. 209r, quo usus est comes Riant (Inventaire des lettres hist. in Archives de l'Or. lat. I, 271).

Simeon patriarcha Hierosolymitanus et Hademarus de Podio S. Mariae episcopus et ille praecipue, qui ab Urbano papa suscepit curam Christiani exercitus, gratia nobis et pax salutisque aeterna a Deo nostro et Domino Jesu Christo.

Communni consilio mittimus ad nos, tam clerici cum episcopis ac monachi quam duces et comites ceterique boni latci, orantes valde pro restrarum animarum salute, ut omnes nos, qui habitatis versus Aquilonem in partibus Septentrionis, ad nos venire non differatis, omnes monemus; sed de omnibus veniant illi,

overandis M. — disciplina M. — eos Tr. — est R. — dispositionem cod. G M Tr. — infante A G M. — tentam cum om. T. — fundatis T. — sequit ad presens om. M. — audens A G Tr. — actus M. — S. coll. — Dominus Riant. — E. cod. — Hademarus/Riant.